OPENBARE AANKLACHT

De Nederlandse rechtsstaat: een toneel van macht, morele verontwaardiging en collectief uitblijvende bescherming

H.R.E. Jansen en **K. Gores**
1 november 2026

Betreft: De feitelijke afwezigheid van effectieve rechtsbescherming, het uitblijven van verantwoordelijkheid en de hypocrisie van politieke, bestuurlijke, juridische en maatschappelijke tegenmacht

Geachte dames en heren,

> **Hoe kan het dat wij kennelijk eerst moeten overlijden voordat iemand werkelijk ingrijpt?**

Wij stellen deze vraag niet uit retorische overwegingen, maar omdat wij al jarenlang worden geconfronteerd met een ernstige en aanhoudende veiligheidssituatie die wij uitvoerig hebben gedocumenteerd en waarvan een groot aantal instanties, functionarissen, volksvertegenwoordigers, academici en journalisten op de hoogte is gebracht. En wat is de uitkomst? Wij zitten er nog steeds middenin. Sinds 18 januari 2024 geldt een stookverbod en sinds 23 maart 2025 ontbreekt het warm water. Daaraan ging ernstige koolmonoxideproblematiek vooraf. Er zijn technische stukken, procedures, aangiften, noodmeldingen, verzoeken om handhaving, correspondentie en vastgelegde reacties en non-respons. De bestuurlijke en juridische werkelijkheid is inmiddels uitgegroeid tot een omvangrijk feitencomplex waarin niet alleen de oorspronkelijke veiligheidsproblematiek centraal staat, maar ook het functioneren van de overheid, het toezicht, de opsporing, de rechtspraak, de rechtsbijstand en de democratische controle. Wij hebben niet te maken met een gebrek aan meldingen, maar met het uitblijven van daadwerkelijke bescherming ondanks al die meldingen. Dat is de werkelijkheid van waaruit wij deze aanklacht schrijven.

Met toenemende verbijstering kijken wij naar de manier waarop in Nederland kennelijk wordt bepaald welk menselijk leed maatschappelijke verontwaardiging oproept en welk leed grotendeels onopgemerkt blijft. Moet het om asielzoekers gaan? Moet het om zwarte mensen gaan? Moet het om kinderen gaan? Moet het om een tweejarig kind gaan dat slachtoffer is geworden van gruwelijk seksueel geweld, zelfs met glasscherven aan haar geslachtsdelen? Moet er sprake zijn van verhalen over satanisch ritueel misbruik voordat iedereen zich plotseling verantwoordelijk voelt? Moet het eerst een toeslagenaffaire worden, een ramp zoals de Q-koorts, of een jarenlang nationaal schandaal zoals de gaswinning in Groningen? Moet het leed eerst dermate uitzonderlijk, politiek bruikbaar, maatschappelijk zichtbaar of journalistiek aantrekkelijk zijn dat iemand er publieke erkenning, invloed of een volgende carrièrestap aan kan ontlenen? Wij noemen deze voorbeelden niet omdat wij enig ander slachtoffer bescherming misgunnen. Integendeel, ieder mens heeft recht op dezelfde bescherming, ongeacht afkomst, huidskleur, leeftijd, nationaliteit of de aard van het aangedane leed. Onze aanklacht is juist dat bescherming nooit afhankelijk mag zijn van

selectieve publieke aandacht. Wij hoeven geen asielzoekers te zijn, niet zwart te zijn en ook geen kinderen die slachtoffer zijn geworden van onvoorstelbaar geweld. Wij hoeven niet eerst de gezichten van een landelijke affaire te worden om aanspraak te mogen maken op rechten die ons als burgers al toekomen. Wij zijn burgers van de Nederlandse rechtsstaat, met rechten die bestaan voordat er televisiecamera's verschijnen, voordat politici zich met ons leed kunnen profileren en voordat journalisten besluiten dat ons verhaal de moeite van het publiceren waard is. Waarom is dat kennelijk niet voldoende? Waarom moeten burgers eerst door de institutionele molen worden vermalen voordat anderen achteraf gaan uitleggen dat het nooit zo ver had mogen komen?

Wij horen parlementariërs die andere parlementariërs openlijk uitmaken voor nep. Wij horen hen spreken over een nepparlement, een falende uitvoerende macht, onbetrouwbare rechters, schijnrechtspraak en een democratie waarin de werkelijke macht elders zou liggen. Zij presenteren zichzelf als degenen die het allemaal doorzien, als de ware oppositie en als de beschermers van gewone burgers tegenover de gevestigde macht. Maar deze volksvertegenwoordigers maken zelf deel uit van het parlement dat zij zo luid veroordelen. Wanneer wij vervolgens kijken wat zij daadwerkelijk hebben gedaan met de ernstige signalen die vanuit ons feitencomplex onder hun aandacht zijn gebracht, zien wij geen aantoonbare interventie die ons daadwerkelijk heeft beschermd. Wie anderen uitmaakt voor nepparlementariërs, maar zelf geen waarneembare betekenis heeft wanneer burgers bescherming nodig hebben, kan zich niet aan precies dezelfde kritiek onttrekken. Het gaat ons niet om hun woorden, maar om hun daden. Wij hoeven niet opnieuw te horen dat de regering corrupt zou zijn, dat de rechtspraak niet functioneert of dat het parlement zichzelf buitenspel heeft gezet. Wat wij willen weten, is wat de parlementariërs die dit allemaal verkondigen zelf hebben gedaan toen zij werden geconfronteerd met concrete feiten, voortdurende noodsignalen en burgers die ondanks jarenlange procedures nog steeds niet effectief worden beschermd. Wanneer ook zij niets aantoonbaars ondernemen, wat onderscheidt hun optreden dan nog van de mensen en instituties die zij voortdurend aanklagen?

Zelfs wanneer parlementariërs worden verhoord, strafrechtelijk worden vervolgd of voor een rechter verschijnen, vragen wij ons inmiddels af hoeveel daarvan daadwerkelijk bijdraagt aan democratische controle en rechtsstatelijke verantwoordelijkheid. Wij betwijfelen in toenemende mate de geloofwaardigheid van het politieke en juridische toneel dat ons wordt voorgeschoteld. Dat betekent niet dat wij zonder bewijs kunnen vaststellen dat dergelijke procedures in scène zijn gezet. Het betekent wel dat ons vertrouwen niet langer kan worden hersteld met alleen de uiterlijke aanwezigheid van parlementaire debatten, verhoren en rechtszittingen. Niet het decor van de rechtsstaat, maar de daadwerkelijke werking ervan behoort beslissend te zijn. Aan de andere kant van het politieke spectrum wordt ondertussen voortdurend gesproken over solidariteit, mensenrechten, sociale rechtvaardigheid en bescherming van kwetsbare burgers. Ook daar zijn politici die grote bekendheid hebben gekregen door hun optreden bij de toeslagenaffaire. Pieter Omtzigt en Renske Leijten zijn daarvan bekende voorbeelden. Zij hebben belangrijk werk verricht bij het zichtbaar maken van dat onrecht, maar beiden hebben inmiddels de landelijke politiek verlaten. Wij ontkennen hun eerdere werkzaamheden niet. Wij stellen wel de vraag hoeveel betekenis hun publieke reputatie heeft voor slachtoffers van nieuw en aanhoudend onrecht wanneer daaruit geen actuele bescherming voortvloeit. De bescherming van burgers mag geen politiek project zijn

dat eindigt zodra de publieke belangstelling, het politieke momentum of de persoonlijke loopbaan verandert.

Wij vragen ons af of bepaalde slachtoffers vooral aandacht krijgen wanneer hun verhaal aansluit bij de politieke profilering van degenen die zich voor hen opwerpen. Die vraag stellen wij niet alleen aan links, maar aan het gehele politieke spectrum. Want wanneer een parlementariër zichzelf presenteert als verdediger van burgers, geldt die verantwoordelijkheid niet uitsluitend voor de burgers die in zijn politieke verhaal passen. Die verantwoordelijkheid geldt ook voor burgers die geen aansprekend publiciteitsdossier vormen, die lastige vragen stellen en die de overheid, de rechtspraak én de oppositie tegelijkertijd kritisch ondervragen. Ook voor burgers die niet bereid zijn afhankelijk te worden van de persoonlijke welwillendheid van een politicus. Daarbij willen wij ook onze eigen positie niet buiten beschouwing laten. Thom van Campen, de neef van H.R.E. Jansen, is voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Hij is herhaaldelijk meegenomen in onze schriftelijke informatievoorziening en correspondentie. De verzending van die informatie kan aan de hand van onze correspondentie worden vastgesteld. Of hij de toegezonden stukken persoonlijk heeft gelezen en inhoudelijk heeft beoordeeld, kunnen wij daarmee niet zonder meer aantonen. Wat wij wel constateren, is dat wij geen inhoudelijke reactie of concrete interventie van hem hebben gezien die onze feitelijke situatie heeft veranderd. Wij noemen deze familieband niet omdat wij aanspraak zouden maken op een bijzondere behandeling, maar juist omdat zij voor ons de tegenstelling tussen nabijheid tot de politieke macht en daadwerkelijke bescherming bijzonder zichtbaar maakt.

Daarnaast is vanuit onze kring sprake van lidmaatschap van politieke partijen die vertegenwoordigd zijn in de gemeenteraad en de landelijke volksvertegenwoordiging. Ook vanuit die politieke vertegenwoordiging hebben wij niet kunnen vaststellen dat daadwerkelijk is ingegrepen op een manier die onze situatie heeft beëindigd. En dan zouden wij zelf opnieuw moeten vragen of iemand misschien iets voor ons wil doen? Moeten wij volksvertegenwoordigers persoonlijk gaan bewegen om onze veiligheid serieus te nemen? Moeten wij ons afhankelijk maken van partijpolitieke belangen, interne verhoudingen, persoonlijke gunsten of de bereidheid van een politicus om zich ons dossier aan te trekken? Wij weigeren dat onze rechtspositie afhankelijk wordt gemaakt van politieke bemiddeling die wij persoonlijk moeten proberen te verkrijgen. Dat is precies de kwetsbaarheid die een rechtsstaat behoort te voorkomen. Wij hebben bewust niet gekozen voor de route waarbij wij onze politieke contacten persoonlijk om hulp moeten smeken. Wij willen niet in een afhankelijkheidspositie worden gebracht waarin onze wettelijke bescherming vervolgens kan worden voorgesteld als een gunst van iemand met invloed. Een volksvertegenwoordiging behoort de uitvoerende macht te controleren. De overheid behoort wettelijke verplichtingen na te leven. De rechtspraak behoort effectieve rechtsbescherming te bieden. Dat is geen gunst. Dat is de kern van hun functie.

Ook de academische wereld kan zich naar onze overtuiging niet aan deze fundamentele vragen onttrekken. Henk Kummeling, voormalig voorzitter van de Staatscommissie rechtsstaat, is ten minste sinds december 2025 in onze informatievoorziening en ons feitencomplex betrokken. Op **17 september 2026** hebben wij hem, samen met twee andere academici, uitdrukkelijk schriftelijk aangesproken op de noodzaak tot handelen. Voor zover ons bekend heeft die concrete kennisgeving van 17 september 2026 niet geleid tot een

inhoudelijke schriftelijke reactie of aantoonbare interventie. Wij vinden dat onthutsend, juist omdat de Staatscommissie rechtsstaat, die haar adviesrapport in 2024 heeft uitgebracht, zich uitgebreid heeft beziggehouden met het tekortschieten van de rechtsbescherming en het vertrouwen van burgers in de overheid. Ook Marc Hertogh, Bert Marseille en andere onderzoekers hebben betekenisvol werk verricht over het functioneren van het bestuursrecht en de verhouding tussen overheid en burger. Wij beweren niet dat ieder van hen persoonlijk ons dossier heeft ontvangen of een wettelijke verplichting heeft om in onze individuele zaak op te treden. Maar de centrale tegenstelling blijft bestaan. Wat is de maatschappelijke betekenis van een bibliotheek vol wetenschappelijke analyses over falende rechtsbescherming wanneer de daadwerkelijke bescherming van burgers onder vergelijkbare omstandigheden nog steeds uitblijft? Een rapport kan wetenschappelijk deugdelijk zijn, belangrijke mechanismen blootleggen en aantonen waar wetgever, uitvoering en rechtspraak tekortschieten. Maar daarmee is het probleem nog niet opgelost. Wanneer de mensen en instituties die dergelijke rapporten produceren zich beperken tot het beschrijven van reeds opgetreden onrecht, blijft de vraag wie verantwoordelijkheid neemt wanneer diezelfde mechanismen zich opnieuw voordoen. Wij ervaren een rechtsstaat die buitengewoon veel kennis over haar eigen tekortkomingen heeft verzameld, maar waarin die kennis voor ons niet tot daadwerkelijke bescherming heeft geleid.

Diezelfde pijnlijke tegenstelling ervaren wij bij de advocatuur en de publieke bekendheid van degenen die eerder een belangrijke rol hebben gespeeld bij de bescherming van slachtoffers van overheidshandelen. Eva González Pérez heeft een grote rol gespeeld bij de rechtsbescherming van toeslagenouders. Zij heeft vroeg in ons traject laten weten niet langer in onze informatievoorziening te willen worden opgenomen. Wij hebben dat gerespecteerd. Daarnaast zijn bij de toeslagenaffaire advocaten als Suzanne Arakelyan, Khadija Bozia, Merijn van Leeuwen, Narda Teke-Bozkurt, Nursel Köse-Albayrak en Gerd van Atten naar voren gekomen vanwege hun werk voor gedupeerden. Zij hebben uiteenlopende juridische werkzaamheden verricht en dat erkennen wij. Maar hun historische betrokkenheid vormt voor ons geen bewijs dat zij beschikbaar zijn voor ons feitencomplex, dat zij bereid zijn de daarin opgeworpen vragen te behandelen of dat zij onafhankelijk van alle relevante belangen kunnen opereren. Hetzelfde geldt voor personen die bekend zijn geworden door onderzoeken naar rechterlijk falen, waaronder Bart Jan van Ettekoven, J.J. Catsburg en degenen die betrokken waren bij rechterlijke reflectierapporten. Wij kunnen hun eerdere onderzoek niet verwarren met daadwerkelijke bescherming in onze eigen zaak. Tegelijkertijd moeten wij constateren dat onze eigen toegang tot rechtsbijstand ernstige problemen heeft ondervonden. Wij hebben ervaren hoe de beëindiging van onze private rechtsbijstand de mogelijkheden om onze rechtspositie effectief te verdedigen verder heeft bemoeilijkt. Juist daarom treft ons de publieke tegenstelling zo hard. Nederland beschikt over advocaten, toezichthouders op de advocatuur, rechtsbijstandvoorzieningen, tuchtrecht, rechtbanken en gerechtshoven. Maar wat blijft er voor burgers werkelijk over wanneer die schakels hun niet de bescherming bieden die zij nodig hebben? Het bestaan van rechtsbijstand is geen bewijs dat rechtsbijstand daadwerkelijk toegankelijk is. Het bestaan van een rechter is geen bewijs dat effectieve rechtsbescherming daadwerkelijk wordt verkregen.

Onze kritiek richt zich nadrukkelijk ook op de media en op de wijze waarop journalistieke onafhankelijkheid publiekelijk wordt gepresenteerd. Pieter Klein en Jan Kleinnijenhuis hebben belangrijk werk verricht bij het blootleggen van de toeslagenaffaire. Jan-Hein Strop, Bas van

Beek, David Davidson, Eric Smit en andere onderzoeksjournalisten hebben gepubliceerd over overheidshandelen, bestuurlijke misstanden en de bescherming van burgers. Maar ook hier zien wij een levensgroot verschil tussen de publieke reputatie van onafhankelijke onderzoeksjournalistiek en onze concrete ervaringen. David Davidson van Follow the Money heeft aangegeven geen verdere informatie over ons feitencomplex te willen ontvangen. Op 1 november 2026 hebben wij Jan-Hein Strop benaderd met vragen over betrouwbaarheid en onafhankelijkheid. Onze ervaringen met een journalistieke functionaris bij De Gelderlander hebben bovendien geleid tot ernstige bezwaren en een vermoeden van ongeoorloofde beïnvloeding of afstemming met gemeentelijke belangen. Dat vermoeden is voor ons ernstig, maar wij onderscheiden het nadrukkelijk van een reeds bewezen afspraak. Ons fundamentele bezwaar is dat journalisten zichzelf kunnen presenteren als onafhankelijke controleurs van de macht, terwijl hun daadwerkelijke onafhankelijkheid mede kan worden beïnvloed door toegang tot bronnen, politieke relaties, carrièrebelangen, financiering, netwerkvorming en de bescherming van de eigen positie.

Een journalist hoeft niet letterlijk geld te ontvangen om zijn onafhankelijkheid te verliezen. Afhankelijkheid kan ook ontstaan wanneer toegang, erkenning, reputatie of professionele relaties belangrijker worden dan de bereidheid om de macht kritisch te onderzoeken. Wij zien hetzelfde fundamentele risico bij academici, bestuurders, advocaten en andere functionarissen die hun maatschappelijke positie mede ontlenen aan bestaande institutionele verhoudingen. Wij beschuldigen niet iedere genoemde persoon van omkoping of bewuste medeplichtigheid. Wij klagen aan dat publieke onafhankelijkheid veel te gemakkelijk als vanzelfsprekend wordt gepresenteerd, terwijl die onafhankelijkheid juist onder druk van macht en belangen bewezen moet worden. Onze ervaringen hebben inmiddels ook geleid tot uiterst ernstige vragen over de feitelijke machtsverhoudingen binnen Nederland. Wij ervaren dat de invloed van Justitie en Veiligheid, de opsporingsketen en mogelijk de veiligheidsdiensten veel verder lijkt te reiken dan de formele voorstelling van een democratische rechtsstaat waarin de wetgevende, uitvoerende en rechterlijke macht elkaar controleren. Wij vragen ons af of de feitelijke onderlinge afhankelijkheden tussen deze instituties veel groter zijn dan publiekelijk wordt erkend. Ook vragen wij ons af of politieke, bestuurlijke en institutionele ontwikkelingen soms worden gestuurd door belangen of beïnvloeding die voor gewone burgers niet zichtbaar zijn. Ook over mogelijke invloed van de AIVD hebben wij ernstige vragen. Wij kunnen niet als vastgesteld feit aantonen dat de AIVD politieke aandacht voor slachtoffers regisseert of bepaalt welke dossiers wel of geen bescherming krijgen. Maar wij weigeren onze zorgen over de werkelijke machtsverhoudingen te laten vervangen door de geruststellende mededeling dat alle instituties op papier onafhankelijk zijn. Formele onafhankelijkheid en feitelijke onafhankelijkheid zijn niet hetzelfde.

Wanneer de overheid zichzelf controleert, wanneer toezichthouders afhankelijk zijn van bestuurlijke verhoudingen, wanneer de rechtspraak geen effectieve correctie oplevert en wanneer de politiek geen aantoonbare tegenmacht vormt, ontstaat voor ons het beeld van een stelsel dat zijn eigen functioneren en belangen beter beschermt dan de burgers die daarop zijn aangewezen. Dat is de ernstige politieke en rechtsstatelijke aanklacht die wij formuleren. En die richt zich evenzeer op degenen die zich als tegenstanders van dit stelsel presenteren, maar in de praktijk zelf deel uitmaken van de macht en geen zichtbaar verschil maken wanneer dat nodig is. Wij noemen in dit verband opnieuw de toeslagenaffaire, de Q-

koorts en het Groningen-gasveld. Niet om slachtoffers tegen elkaar af te zetten, maar omdat al deze kwesties ernstige vragen hebben opgeroepen over kennis van risico's, het reageren op waarschuwingen, bestuurlijke verantwoordelijkheid en bescherming van burgers. De ernst van die geschiedenissen zou ertoe moeten leiden dat nieuwe waarschuwingen tijdig en serieus worden behandeld. Maar wij ervaren in ons eigen dossier opnieuw het tegenovergestelde. Wij zien processen, procedures, correspondentie en institutionele verwijzingen voortduren zonder dat onze oorspronkelijke problemen daadwerkelijk worden beëindigd.

Juist daarom weigeren wij om nog langer onder de indruk te zijn van de reputaties van parlementaire onderzoekers, rechtsstatelijke commissies, toezichthouders, bewindspersonen of journalisten wanneer daar voor ons geen daadwerkelijke bescherming tegenover staat. Chris van Dam, Salima Belhaj, Michiel van Nispen, Senna Maatoug en andere betrokkenen hebben in verschillende functies een rol gespeeld bij het onderzoek naar of de politieke behandeling van overheidsschandalen. Reinier van Zutphen heeft als Nationale ombudsman een functie in de bescherming van burgers tegenover overheidsinstanties. Ook andere toezichthoudende en adviserende organisaties hebben ieder hun eigen formele verantwoordelijkheid. Wij schrijven deze personen niet zonder meer persoonlijk handelen of nalaten toe waarvoor wij geen bewijs hebben. Maar hun functies en publieke werkzaamheden maken onze centrale vraag des te dringender. Hoe kan een land zoveel kennis, zoveel instituties en zoveel publieke erkenning van ernstig overheidsfalen hebben voortgebracht, terwijl burgers nog altijd jarenlang zonder effectieve bescherming kunnen blijven? Dat is de tegenstelling die wij niet langer met beleefdheden, doorverwijzingen of nieuwe onderzoeksvoorstellen willen laten bedekken.

Wij klagen een politieke en institutionele cultuur aan waarin het benoemen van onrecht maatschappelijk aanzien kan opleveren, terwijl het daadwerkelijk beëindigen van onrecht bij concrete burgers uitblijft. Een cultuur waarin publieke solidariteit wordt uitgesproken, maar daadwerkelijke bescherming niet vanzelfsprekend beschikbaar blijkt. Wij klagen de politici aan die anderen voor nep uitmaken, maar zelf geen aantoonbare tegenmacht laten zien wanneer zij met ernstige feiten worden geconfronteerd. Wij klagen de selectiviteit aan waarmee bepaalde groepen en bepaalde vormen van leed publieke aandacht ontvangen, terwijl de bescherming waarop iedere burger recht heeft nooit afhankelijk mag worden gemaakt van afkomst, identiteit, mediabelangstelling of politieke bruikbaarheid. Wij klagen de rechtsstatelijke zelfgenoegzaamheid aan waarmee rapporten, commissies en publieke erkenning soms worden gepresenteerd als vooruitgang, terwijl de daadwerkelijke bescherming voor ons niet is gerealiseerd. Wij klagen het voortdurende verschuiven van verantwoordelijkheid aan, waarbij iedere instantie afzonderlijk haar eigen positie kan verdedigen, terwijl de gezamenlijke uitkomst voor de getroffen burgers ongewijzigd blijft. En wij klagen het feit aan dat het uitblijven van effectieve bescherming zo langdurig kan voortduren zonder dat degenen die daarvan kennis hebben genomen zichtbaar rekenschap afleggen van hun eigen rol.

Wij zijn geen journalistiek onderwerp dat eerst aantrekkelijk genoeg moet worden. Wij zijn geen politieke kans. Wij zijn geen onderzoeksproject voor een volgende commissie. Wij zijn geen slachtoffers die eerst aan een maatschappelijk gewenst profiel moeten voldoen. Wij zijn burgers van de Nederlandse rechtsstaat. Wij hebben dezelfde rechten als ieder ander. En wij hadden niet jarenlang geconfronteerd mogen blijven met een ernstige en gedocumenteerde

veiligheidssituatie zonder dat daaruit effectieve bescherming is voortgekomen. Wij zullen niet accepteren dat deze aanklacht wordt teruggebracht tot onze boosheid, onze woordkeuze, onze persoonlijke omstandigheden of de vraag of wij nog ergens een klacht kunnen indienen. Onze boosheid is niet de oorzaak van deze situatie. Zij is het gevolg van jarenlang uitblijvende bescherming.

Laat niemand achteraf verklaren dat niemand wist hoe ernstig de situatie was. Daarvoor is te veel schriftelijk gemeld, zijn te veel stukken verzonden, te veel procedures gevoerd en te veel instanties en vertegenwoordigers geïnformeerd. Dat betekent niet dat iedere ontvanger persoonlijk over dezelfde bevoegdheden beschikte. Het betekent wel dat het bestaan van al deze afzonderlijke verantwoordelijkheden geen antwoord vormt op het feit dat wij nog steeds met de gevolgen leven. Wat wij zien, is geen gebrek aan instituties. Wij zien een gebrek aan daadwerkelijk bereikte bescherming. En waar politici, bestuurders, advocaten, rechters, onderzoekers en journalisten hun gezag ontlenen aan het verdedigen van de rechtsstaat, mogen zij daarop ook worden aangesproken. Niet uitsluitend bij de volgende parlementaire enquête, niet nadat er onherstelbare schade is ontstaan en niet wanneer publieke verontwaardiging veilig en maatschappelijk lonend is geworden, maar juist op het moment waarop mensen nog leven, het gevaar nog kan worden weggenomen en daadwerkelijke bescherming nog betekenis heeft.

Wij verlangen geen voorkeursbehandeling. Wij weigeren politieke gunsten, persoonlijke afhankelijkheid en publieke heldenverering als vervanging voor daadwerkelijke rechtsbescherming te accepteren. Wij maken aanspraak op rechten die ons reeds toekomen. Die rechten zijn geen gunst, geen onderhandelingsmateriaal en geen kwestie van politieke bereidwilligheid. Want uiteindelijk is dat waar deze hele aanklacht over gaat. Niet over het aantal instanties dat wij hebben aangeschreven, het aantal rapporten dat is verschenen of het aantal personen dat publiekelijk zegt de rechtsstaat te verdedigen. Het gaat erom dat wij, ondanks alles wat is gemeld, vastgelegd en onder de aandacht is gebracht, nog altijd niet de daadwerkelijke bescherming hebben gekregen waarop wij aanspraak maken.

> **Een rechtsstaat bewijst zijn waarde niet met wat hij over zichzelf verklaart, maar met wat hij daadwerkelijk doet wanneer de veiligheid, het leven en de rechten van zijn burgers in het geding zijn.**

En precies daar ligt onze aanklacht.

Hoogachtend,

H.R.E. Jansen
K. Gores